

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobkyně **Consulting Company Novasoft, a. s.**, se sídlem Jesenice, Cedrová 1236, zastoupené JUDr. Michalem Korčákem, advokátem se sídlem Praha 6, Milady Horákové 101, proti žalovanému **Krajskému úřadu Středočeského kraje**, se sídlem Praha 5, Zborovská 11, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 28. 6. 2021, č. j. 50 A 25/2020 - 26,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Rozhodnutím Městského úřadu Černošice (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 21. 10. 2019, č. j. MUCE 6624/2019 OP/Vys, byla žalobkyně uznána vinnou ze spáchání přestupku podle § 125d odst. 1 písm. e) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o silničním provozu“), kterého se měla dopustit tím, že jako provozovatelka vozidla registrační značky 3SY 5895 v rozporu s § 10 odst. 1 písm. d) téhož zákona svěřila dne 26. 7. 2019 na nezjištěném místě uvedené vozidlo osobě, o níž nezná údaje potřebné k určení její totožnosti. Za spáchání přestupku byla žalobkyni uložena pokuta ve výši 20 000 Kč a povinnost uhradit náklady přestupkového řízení v paušální výši 1 000 Kč. Rozhodnutím ze dne 6. 10. 2020, č. j. 143432/2019/KUSK/2 rozhodl žalovaný o odvolání žalobkyně proti prvostupňovému rozhodnutí tak, že snížil výměru pokuty na 4 000 Kč a ve zbytku toto rozhodnutí potvrdil. Žalobu proti rozhodnutí žalovaného Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 28. 6. 2021, č. j. 50 A 25/2020 - 26, zamítl.

[2] Při posuzování žaloby vycházel krajský soud z následujícího skutkového stavu. Orgán Policie České republiky (dále jen „policejní orgán“) zaznamenal, že neznámý řidič dne 26. 7. 2019 v 9:54 hod v Praze 5 v ulici Poncarova – K Řeporyjím překročil nejvyšší

povolenou rychlost stanovenou místní úpravou na pozemní komunikaci, neboť v místě, kde je dovolena nejvyšší rychlost 50 km/h, jel rychlostí 81 km/h (po odečtu tolerance 78 km/h), pročez byl podezřelý ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 3 zákona o silničním provozu. Údaje osoby, které bylo svěřeno samostatné řízení vozidla, zjišťoval policejní orgán u žalobkyně (jakožto provozovatelky vozidla). Žalobkyně na jeho výzvu sdělila, že řidičem byl její zaměstnanec J. K., který je oprávněn k užívání vozidla společně s jeho rodinnými příslušníky. J. K., který byl policejním orgánem vyzván k podání vysvětlení, k osobě řidiče uvedl, že sice ví, kdo vozidlo v inkriminovanou dobu řídil, jelikož se ale jedná o „osobu uvedenou v poučení“, odmítá k této otázce podat vysvětlení. Policejní orgán poté postoupil spisový materiál správnímu orgánu prvního stupně. Ten dospěl k závěru, že odmítl-li se J. K. označit za řidiče, přičemž současně odepřel podat ke zjišťované skutečnosti vysvětlení s ohledem na možnost postihu osoby jemu blízké za shora uvedené přestupkové jednání, není možné vyloučit, že vozidlo řídil některý z jeho rodinných příslušníků; v této souvislosti upozornil, že žalobkyně dle svého vyjádření umožnila užívání svého vozidla i rodinnými příslušníky pana K. Správní orgán prvního stupně proto shledal, že žalobkyně nezná údaje nezbytné ke zjištění totožnosti osoby, které svěřila vozidlo k samostatnému řízení, neboť jsou pro ni nezjistitelné z důvodu výše uvedeného odepření podání vysvětlení. Žalovaný závěry správního orgánu prvního stupně týkající se odpovědnosti žalobkyně za přestupek plně aproboval, přičemž odkázal na právní názor vyslovený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2011, č. j. 1 As 21/2011 - 52, podle kterého ke splnění povinnosti provozovatele dle § 10 odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu nepostačí znát jen okruh pravděpodobných řidičů, ale je třeba vědět, komu konkrétně bylo řízení vozidla přikázáno či svěřeno.

[3] Pokud jde o hodnocení věci krajským soudem, z pohledu kasační argumentace je podstatné, jak se vypořádal s argumentem žalobkyně, podle kterého závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne č. j. 1 As 21/2011 - 52 nejsou na projednávanou věc aplikovatelné. Uvedl, že výklad aplikovaných ustanovení o povinnostech provozovatele vozidla při jeho svěření jiné osobě má všeobecný dopad a lze jej k nyní projednávané věci vztáhnout. Zdůraznil, že § 125d odst. 1 písm. e) zákona o silničním provozu zakotvuje přestupek právnické nebo podnikající fyzické osoby v souvislosti s povinností provozovatele vozidla znát identifikační údaje řidiče, jemuž přikázal nebo svěřil samostatné řízení vozidla ve smyslu § 10 odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu. Odpovědnost za tento přestupek je koncipována jako objektivní, přičemž pachatel je trestán za nevědomost o totožnosti řidiče. Odkázal přitom na shora uvedený rozsudek Nejvyššího správního soudu, dle kterého „[p]ro splnění povinnosti vyplývající z § 10 odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu nestačí znát jen okruh pravděpodobných řidičů, nýbrž je třeba vědět, které konkrétní osobě bylo přikázáno nebo svěřeno řízení vozidla“. Krajský soud odmítl názor žalobkyně, že svoji povinnost plynoucí z citovaného ustanovení zákona splnila, neboť sdělila, že řidičem vozidla byl J. K. Za osobu, které žalobkyně svěřila vozidlo, je totiž třeba považovat nejen osobu, které bylo vozidlo svěřeno v inkriminovaný okamžik, ale rovněž všechny ostatní osoby, kterým vědomě umožnila (byť zprostředkovaně) s vozidlem disponovat, tedy v tomto případě i rodinné příslušníky J. K. Souhlasem žalobkyně s užíváním vozidla rodinnými příslušníky se rozšířil okruh osob, kterým je svěřeno řízení vozidla. Krajský soud se ztotožnil se závěrem žalovaného, že v situaci, kdy žalobkyní

pokračování

označený řidič odepřel podání vysvětlení, existuje možnost, že vozidlo řídil některý z jeho rodinných příslušníků. Totožnost těchto rodinných příslušníků však žalobkyně nebyla schopna sdělit, přestože byla povinna jejich identitu znát v souladu s ustanovením § 10 odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu. Krajský soud zdůraznil, že správní orgány dovozovaly odpovědnost za přestupek právě z důvodu neznalosti totožnosti konkrétních osob, které mohly vozidlo s vědomím žalobkyně užívat. S ohledem na to krajský soud neakceptoval tvrzení žalobkyně, že byla sankcionována za to, že osoba, kterou označila za řidiče, využila svého práva odepřít podání vysvětlení; to jí za vinu kladeno nebylo. Krajský soud nepřisvědčil ani argumentu žalobkyně, že totožnost řidiče je patrná z knihy jízd. Uvedl, že záznamy do knihy jízd se pořizují až po absolvování jízdy, přičemž provozovatel vozidla (zde žalobkyně) je povinen znát údaje potřebné k určení totožnosti řidiče nejpozději v okamžiku, kdy mu samostatné řízení vozidla přikázal či svěřil. Nadto nemají rodinní příslušníci zaměstnance žalobkyně povinnost tyto záznamy pořizovat.

[4] Jako bezpředmětné označil krajský soud zabývat se spekulacemi žalobkyně o případném postupu správních orgánů v situaci, kdy by sdělila policejnímu orgánu nebo správním orgánům totožnost rodinných příslušníků svého zaměstnance.

[5] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů, které podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a) a b) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Stěžovatelka nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že nebyla vyloučena možnost, že vozidlo řídila jiná osoba než její zaměstnanec, kterého na výzvu policejního orgánu označila jako řidiče vozidla. Taková skutečnost by musela být prokázána ve správním řízení, což se nestalo. Osoba označená stěžovatelkou netvrdila, že nebyla řidičem, pouze využila práva odepřít podání vysvětlení s ohledem na to, že by mohla *osobě uvedené v poučení* (tj. sobě nebo osobě blízké) způsobit nebezpečí stíhání za přestupek. Tím však není vyloučeno, že řidičem byl samotný zaměstnanec. Pouhá *možnost*, že by vozidlo řídila jiná osoba, nezakládá odpovědnost stěžovatelky za přestupek podle § 125d odst. 1 písm. e) zákona o silničním provozu. Stěžovatelka na výzvu policejního orgánu sdělila totožnost konkrétní osoby řidiče v daný moment, přičemž nebyla vyzvána ke sdělení totožnosti všech osob, které jsou oprávněny vozidlo užívat. Závěr krajského soudu, že stěžovatelka nezná totožnost těchto osob, je nesprávný, neboť nemá oporu v provedeném dokazování (ke sdělení jejich totožnosti nebyla stěžovatelka vyzvána). S odkazem na výše zmiňovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 21/2011 - 52 má stěžovatelka za to, že nestačí znát pouze *okruh* případných řidičů, ale je třeba vědět, které *konkrétní* osobě bylo řízení vozidla svěřeno. Pokud by tedy stěžovatelka sdělila totožnost všech osob oprávněných užívat vozidlo, nepochybně by se přestupku dopustila; v dané věci však uvedla konkrétní osobu řidiče.

[7] Stěžovatelka trvá na svém argumentu, že pokud by vozidlo řídil některý z rodinných příslušníků jejího zaměstnance, byla by tato skutečnost evidována v knize jízd. K tomu dále uvádí, že není pravdou, že záznamy do knihy jízd se pořizují až po ukončení jízdy; ani tento závěr nemá oporu ve správním spisu. Kniha jízd je totiž vedena v elektronické podobě,

přičemž záznamy do ní pořizuje řidič, který označí osobu, která vozidlo řídí, a uvede cíl cesty. Stěžovatelka má tedy neustálou kontrolu nad tím, kdo vozidlo řídí. Správní orgány přitom neprokázaly, že stěžovatelka kontrolu ztratila a že vozidlo neřídila osoba, kterou stěžovatelka za řidiče označila.

[8] Ve vztahu k *časovému rámci spáchání přestupku* stěžovatelka namítá, že krajský soud se v odůvodnění rozsudku nemá zabývat úvahami o tom, že by k přestupkovému jednání mohlo obecně dojít při provozu vozidla (v blíže neurčeném čase), ale musí jej vždy vztáhnout ke konkrétnímu okamžiku (datu spáchání přestupkového jednání řidičem vozidla).

[9] S ohledem na shora uvedené trvá stěžovatelka na tom, že svoji zákonnou povinnost splnila, neboť údaje potřebné ke zjištění totožnosti řidiče sdělila, přičemž úkolem správního orgánu je prokázat řidiči spáchání přestupku. Skutečnost, že správní orgány nebyly schopny uznat vinným označeného řidiče vzhledem k nekvalitní fotodokumentaci přestupku, nemůže být kladena k její tíži. Stěžovatelka uzavírá, že nemůže být trestána v důsledku toho, že osoba, kterou uvedla jako osobu řidiče, odepřela poskytnout vysvětlení.

[10] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl její odmítnutí pro nepřijatelnost. Dle jeho názoru stěžovatelka opakuje své námitky týkající se údajného řidiče, nicméně nenabízí pro svá tvrzení žádný relevantní důkaz. Je přesvědčen o správnosti rozsudku krajského soudu a odkazuje na své vyjádření k žalobě a napadený rozsudek, jehož vybrané pasáže dále cituje.

[11] Dříve, než mohl Nejvyšší správní soud posoudit námitky uplatněné v kasační stížnosti, musel posoudit otázku její přijatelnosti (§ 104a s. ř. s.). Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení Nejvyšší správní soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS (rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), v němž interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se dle tohoto rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon; (4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu existuje zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele. O zásadní pochybení ve smyslu uvedeném pod bodem (4) půjde především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Nejvyšší správní soud v citovaném usnesení současně zdůraznil, že není v rámci poslední kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoli pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že pokud by k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Tato kritéria přijatelnosti kasační stížnosti jsou použitelná i po novele § 104a odst. 1 s. ř. s., která s účinností od 1. 4. 2021 rozšířila okruh případů,

pokračování

při jejichž přezkumu zdejší soud posuzuje přijatelnost kasační stížnosti (viz usnesení tohoto soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28).

[12] Nejvyšší správní soud vyhodnotil kasační stížnost jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s., neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[13] Stěžovatelka nepředestřela žádnou právní otázku, jež by mohla mít obecný dopad na rozhodovací činnost krajských soudů a k níž by se měl kasační soud vyslovit za účelem sjednocování judikatury. Taková otázka neplyne ani z obsahu napadeného rozsudku či ze soudního a správního spisu. Stěžovatelka ostatně sama k přijatelnosti kasační stížnosti ničeho neuvádí, ačkoliv je v jejím zájmu odůvodnit, proč je v jejím případě kasační stížnost přijatelná a zdejší soud by se jí měl věcně zabývat. Nejvyšší správní soud nicméně posuzuje otázku přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech stanovených v § 104a odst. 1 s. ř. s. z úřední povinnosti, tedy i v případech, v nichž stěžovatel k přijatelnosti nic určitého neuvede, jako je tomu právě v této věci.

[14] Podstatou kasační argumentace stěžovatelky je tvrzení, že na nyní projednávanou věc nelze aplikovat závěry vyslovené v rozsudku tohoto soudu č. j. 1 As 21/2011 - 52, neboť skutkové pozadí obou věcí se v podstatných skutečnostech rozchází. Nejvyšší správní soud tento názor nesdílí.

[15] V rozsudku č. j. 1 As 21/2011 - 52 se Nejvyšší správní soud zabýval situací, kdy provozovatel vozidla popřel, že by se dopravního přestupku dopustil a uvedl, že vozidlo měly v době spáchání přestupku k dispozici osoby (ve vztahu k němu) blízké, jež ovšem odmítli identifikovat. Ve věci nyní projednávané provozovatel sice označil osobu, které vozidlo, kterým došlo ke spáchání přestupku, svěřil, tato osoba ovšem uvedla, že dopravní přestupek spáchala jiná osoba, k jejíž identitě se odmítá vyjádřit, neboť jde o osobu jemu blízkou a mohl by jí tak vystavit nebezpečí správního postihu (tvrzení stěžovatelky, že osoba podávající vysvětlení nepopřela, že vozidlo mohla sama řídit, vyvrací obsah správního spisu – viz listina na č. l. 2); současně nebylo sporu o tom, že stěžovatelka umožnila užívání vozidla i rodinným příslušníkům této osoby. Skutkový základ je tedy v obou případech principiálně shodný: provozovatel vozidla nebyl ochoten (v prvním případě), respektive schopen (ve druhém případě) prokázat, že neporušil svou zákonnou povinnost plynoucí pro něj z § 10 odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu, tj. že nesvěřil samostatné řízení vozidla osobě, o které nezná údaje potřebné k určení její totožnosti.

[16] Z hlediska nyní posuzované věci je zásadní fakt, že provozovatel (stěžovatelka) umožnil samostatné řízení vozidla nejen svému zaměstnanci (J. K.), ale i jeho rodinným příslušníkům. Výkladem pojmu „svěřit“ (vozidlo) se Nejvyšší správní soud zabýval v odst. [18] odůvodnění rozsudku č. j. 1 As 21/2011 - 52, kde uvedl, že „svěření [vozidla] zahrnuje i prosté umožnění třetí osobě vozidlo řídit bez nutného aktivního konání provozovatele. Smyslem právní úpravy je zde postižení nevědomosti pachatele o totožnosti osoby, která řídí vozidlo, jehož je provozovatelem, bez ohledu na to, jaká byla při předání vozidla provozovatelova role (aktivní, pasivní)“; od tohoto právního názoru není důvod se jakkoli odklánět.

Stěžovatelka tedy jako provozovatelka svěřila vozidlo k samostatnému řízení nejen J. K., ale i jeho rodinným příslušníkům, přičemž pro (právem aprobovaný) postoj jmenovaného nebyla schopna prokázat, že vozidlo v době spáchání přestupku měl svěřeno právě J. K. (jehož osobní údaje správnímu orgánu sdělila) a nikoli některý z jeho rodinných příslušníků, k jejichž identitě ničeho nesdělila. Jak kasační soud ve shora citovaném rozsudku v odst. [19] uvedl, „[p]ro splnění povinnosti vyplývajících z § 10 odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu [...] nestačí znát jen okruh pravděpodobných řidičů, nýbrž je třeba vědět, které konkrétní osobě bylo přikázáno nebo svěřeno řízení vozidla, resp. komu bylo umožněno vozidlo řídit“. Tvzení stěžovatelky, že správní orgán prvního stupně pochybil, pokud jí nevyzval ke sdělení identity dalších osob (rodinných příslušníků J. K.), které byly oprávněny vozidlo řídit, je pak rozporné s jejím následným konstatováním, že pokud by totožnost všech osob oprávněných užívat vozidlo sdělila, *dopustila by se přestupku*; není proto potřebné se jím podrobněji zabývat.

[17] Z uvedeného je tedy zřejmé, že právní názor vyslovený v rozsudku tohoto soudu č. j. 1 As 21/2011 - 52 je aplikovatelný i na věc nyní projednávanou a krajský soud názor zde vyslovený odpovídajícím způsobem následoval.

[18] Závěry vyslovené krajským soudem je třeba korigovat pouze v otázce vyhodnocení důkazní hodnoty knihy jízd (viz odst. [3] výše). Lze přisvědčit stěžovateli, že v případě služebního vozidla bylo povinností zaznamenávat do knihy jízd i případné jízdy realizované rodinnými příslušníky zaměstnance; stěžovatelka se však ani nepokusila tímto důkazním prostředkem podpořit své tvrzení, že vozidlo v době spáchání dopravního přestupku měl svěřeno právě jí označený Ján Kurta, jakkoli jí bylo známo, že jmenovaný toto její tvrzení popřel.

[19] Konečně, pokud jde o argumentaci stěžovatelky shrnutou v odst. [8] výše, tu shledává Nejvyšší správní soud jako nesrozumitelnou a věcně se jí proto nezabýval.

[20] Lze tedy uzavřít, že na stěžovatelkou vznesené námitky poskytují dostatečnou odpověď závěry vyslovené v rozsudku tohoto soudu č. j. 1 As 21/2011 - 52, přičemž krajský soud se od nich v napadeném rozsudku neodchýlil a nedopustil se ani procesního pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatelky. Nejvyšší správní soud proto konstatuje, že podaná kasační stížnost svým významem nepřesahuje podstatně vlastní zájmy stěžovatelky, a proto ji podle výše citovaného ustanovení § 104a odst. 1 s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl.

[21] O náhradě nákladů tohoto řízení bylo rozhodnuto podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. (srov. usnesení rozšířeného senátu tohoto soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, část III. 4; č. 4170/2021 Sb. NSS). Stěžovatelka v řízení úspěch neměla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný sice měl ve věci plný úspěch, nevznikly mu však žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti. Náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti proto nebyla přiznána žádnému z účastníků.

pokračování

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 31. srpna 2023

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu